

เตือนภัยการเกษตร
ช่วงวันที่ 26 พฤศจิกายน - 9 ธันวาคม 2568

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
อากาศเย็นและมีลมแรง	1. พืชตระกูลแตง (เช่น แตงกวา แตงร้าน แตงโม แตงไทย เมล่อน แคนตาลูป ชูเกี๊ยะ ฟักทอง ฟักเขียว ฟักแม้ว ขาโยเต้ มะระจีน และ บวบ)	ทุกระยะการเจริญเติบโต	1. โรคราน้ำค้าง (เชื้อรา <i>Pseudoperonospora cubensis</i>)	มักพบอาการของโรคบนใบที่อยู่บริเวณด้านล่างของต้นก่อน แล้วขยายลุกลามไปยังใบที่อยู่ด้านบน อาการเริ่มแรกบนใบปรากฏแผลฉ่ำน้ำ แผลจะขยายตามกรอบของเส้นใบย่อย ทำให้เห็นเป็นรูปเหลี่ยมเล็ก ๆ ต่อมาแผลเปลี่ยนเป็นสีเหลือง ในตอนเช้าที่สภาพอากาศมีความชื้นสูงจะพบเส้นใยของเชื้อรา ลักษณะเป็นขุยสีขาวถึงเทาที่แผล บริเวณด้านใต้ใบ แผลจะขยายติดต่อกันเป็นแผลขนาดใหญ่เปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเข้มหรือเทาดำ หากอาการรุนแรงจะทำให้ใบเหลืองและแห้งตายทั้งต้น พืชที่เป็นโรคจะติดผลน้อย ผลมีขนาดเล็ก คุณภาพของผลจะลดลง หากเป็นโรคในระยะมีผลอ่อน จะทำให้ผลลีบเล็กและบิดเบี้ยว	1. ใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพดีและปราศจากโรค 2. ก่อนปลูกควรแช่เมล็ดพันธุ์ในน้ำอุ่น อุณหภูมิประมาณ 50 องศาเซลเซียส นาน 20 - 30 นาที หรือคลุกเมล็ดด้วยสารเมทาแลกซิล 35% DS อัตรา 7 กรัมต่อเมล็ดพันธุ์ 1 กิโลกรัม 3. ไม่ปลูกกระยะชิดกันเกินไป เพราะจะทำให้มีความชื้นสูง 4. หมั่นกำจัดวัชพืช เพื่อให้มีการถ่ายเทอากาศในแปลงได้ดี 5. ตรวจสอบแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบโรคพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น ไดเมโทมอร์ฟ 50% WP อัตรา 20 - 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ แมนโคเซบ + เมทาแลกซิล-เอ็ม 64% + 4% WG อัตรา 50 - 60 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไซมอกซานิล + แมนโคเซบ 8% + 64% WP อัตรา 30 - 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ แมนโคเซบ + วาลิฟินาเลท 60% + 6% WG

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร โดยพ่นให้ทั่วทั้งด้านบนใบและใต้ใบ ทุก 5 - 7 วัน 6. แปลงที่เป็นโรค ควรหลีกเลี่ยงการให้น้ำในตอนเย็น 7. แปลงที่มีการระบาดของโรครุนแรง หลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว ให้เก็บซากพืชไปทำลายนอกแปลงปลูก และไม่ปลูกพืชตระกูลแตงซ้ำ ควรปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียน
			2. โรคราแป้ง (เชื้อรา <i>Oidium</i> sp.)	พบเชื้อราคล้ายผงแป้งสีขาวเกิดเป็นหย่อม ๆ บนใบ มักพบที่ใบส่วนล่างของต้นก่อน ถ้าสภาพแวดล้อมเหมาะสมจะเกิดกระจายทั่วทั้งใบ และลุกลามขึ้นไปยังใบส่วนบนของต้น ต่อมาใบค่อย ๆ ชีดเหลืองและแห้ง หากโรครุนแรงจะลุกลามไปยังทุกส่วนของพืช ทำให้ต้นแห้งตายในที่สุด ถ้าพืชเป็นโรคในระยะติดผลอ่อน จะทำให้ผลแกร็น บิดเบี้ยว ผิวขรุขระเป็นตุ่ม หรือแผลที่เปลือก	1. หมั่นกำจัดวัชพืช เพื่อให้มีการถ่ายเทอากาศในแปลงได้ดี 2. ตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบโรคเริ่มระบาด พ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น เตตระโคนาโซล 4% EW อัตรา 10 - 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไพราโคลสโตรบิน + ฟลูซาไพโรเซต 33.3%+16.7% SC อัตรา 5 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟลูโอไพแรม + ไตรฟลอกซีลโตรบิน 25% + 25% SC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ทิบูโคนาโซล + ไตรฟลอกซีลโตรบิน 50% + 25% WG อัตรา 10 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เพนทิโอไพแรด 20%

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					SC อัตรา 5 - 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ โพรพิเนบ 70% WP อัตรา 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 5 - 7 วัน 3. แปลงที่เป็นโรค หลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว ควรเก็บซากพืชไปทำลายนอกแปลงปลูก
	2. พืชตระกูลกะหล่ำและผักกาด (เช่น กะหล่ำปลี กะหล่ำดอก บรอกโคลี คะน้า กวางตุ้ง ผักกาดขาว ผักกาดหอม ฯลฯ)	ทุกระยะการเจริญเติบโต	1. หนอนกระทู้ผัก	หนอนระยะแรกเข้าทำลายเป็นกลุ่ม ในระยะต่อมาจะทำลายรุนแรงมากขึ้น เนื่องจากเป็นหนอนที่มีขนาดใหญ่ สามารถกัดกินใบ ก้าน หรือเข้าทำลายในหัวกะหล่ำ การเข้าทำลายมักเกิดเป็นหย่อม ๆ ตามจุดที่ตัวเต็มวัยเพศเมียวางไข่ และมักแพร่ระบาดได้รวดเร็วตลอดปี	1. ใช้วิธีเขตกรรม เช่น การไถตากดิน และการเก็บเศษซากพืชอาหาร เพื่อกำจัดดักแด้และลดแหล่งอาหารในการขยายพันธุ์ของหนอนกระทู้ผัก 2. ใช้วิธีกล โดยการเก็บกลุ่มไข่ และหนอนทำลาย จะช่วยลดการระบาดลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และปลอดภัย 3. ใช้เชื้อแบคทีเรีย บาซิลลัส ทูริงเยนซิส <i>Bacillus thuringiensis</i> (Bt) อัตรา 40 - 80 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร (WDG, WG, WP) หรือ อัตรา 60 - 100 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร (SC) พ่นทุก 3 - 5 วัน เมื่อพบการระบาด หากมีการระบาดรุนแรงให้พ่นติดต่อกัน 2 ครั้ง หลังจากนั้นพ่นทุก 5 วัน จนกระทั่งหนอนลดปริมาณการระบาด

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					4. ใช้ชีวกลีโอฟิลีโตรีไวรัส หรือ เอ็นพีวี หนอนกระตุ้ม อัตรา 40 - 50 มิลลิลิตรต่อ น้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 7 - 10 วัน ควรพ่นเมื่อหนอน มีขนาดเล็กจะให้ผลในการควบคุมได้รวดเร็ว กรณีหนอนระบาดรุนแรง พ่นอัตรา 50 มิลลิลิตร ต่อ น้ำ 20 ลิตร ติดต่อกัน 2 ครั้ง ทุก 4 วัน 5. ใช้สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพ เช่น คลอร์ฟิโนเพอร์ 10% SC อัตรา 30 มิลลิลิตร ต่อ น้ำ 20 ลิตร หรือ อินดอกซาคาร์บ 15% EC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อ น้ำ 20 ลิตร หรือ อีมาเมกตินเบนโซเอต 1.92% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อ น้ำ 20 ลิตร หรือ ฟลูเบนไดอะไมด์ 20% WG อัตรา 6 กรัมต่อ น้ำ 20 ลิตร หรือ คลอแรนทรานิลิโพรล 5.17% SC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อ น้ำ 20 ลิตร พ่นเมื่อพบการระบาด
			2. โรคราน้ำค้าง (เชื้อรา <i>Peronospora parasitica</i>)	พบโรคได้ในทุกระยะการเจริญเติบโตของพืช มักพบอาการของโรคบนใบที่อยู่บริเวณ ด้านล่างของต้นก่อน แล้วขยายลุกลามไปยังใบ ที่อยู่ด้านบน อาการเริ่มแรกจะเห็นบริเวณ ด้านบนใบมีลักษณะเป็นจุดหรือปื้นแผลสีเหลือง	1. ใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพดีและปราศจากโรค 2. ก่อนปลูกควรแช่เมล็ดพันธุ์ในน้ำอุ่น อุณหภูมิ ประมาณ 50 องศาเซลเซียส นาน 20 - 30 นาที หรือคลุกเมล็ดพันธุ์ด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เมทาแลกซิล 35% DS อัตรา 10 กรัมต่อ

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				ในตอนเช้าที่สภาพอากาศมีความชื้นสูงจะพบเส้นใยของเชื้อราลักษณะเป็นขุยสีขาวถึงเทาตรงแผลบริเวณด้านใต้ใบ ถ้าโรคระบาดรุนแรงแผลจะลามขยายใหญ่ เปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลต่อมาใบจะเหลืองและแห้ง หากเป็นโรคในระยะกล้า จะทำให้ต้นกล้าแคระแกร็น หรือตาย **** ในกะหล่ำดอกและบรอกโคลี หากโรครุนแรงก้านดอกจะยัดและดอกอาจจะบิดเบี้ยวเสียรูปทรง	เมล็ดพันธุ์ 1 กิโลกรัม 3. ไม่ปลูกพืชระยะชิดกันเกินไป เพราะจะทำให้มีความชื้นสูง 4. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบอาการของโรค พ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น ไดเมโทมอร์ฟ 50% WP อัตรา 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เมทาแลกซิล 25% WP อัตรา 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ แมนโคเซบ 80% WP อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ แมนโคเซบ + เมทาแลกซิล-เอ็ม 64% + 4% WG อัตรา 80 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟอสอีทิล-อะลูมิเนียม 80% WP อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร โดยพ่นให้ทั่วทั้งด้านบนใบและใต้ใบ ทุก 5 - 7 วัน 5. แปลงที่มีการระบาดของโรค หลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว ให้เก็บซากพืชไปทำลายนอกแปลงปลูก และไม่ปลูกพืชตระกูลกะหล่ำและผักกาดซ้ำ ควรปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียน

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
	3. มั่นฝรัง	ทุกระยะการเจริญเติบโต	โรคใบไหม้ (เชื้อรา <i>Phytophthora infestans</i>)	มักพบอาการของโรคที่ใบล่างก่อน โดยด้านบนใบพบจุดแผลฉ่ำน้ำสีเขียวหม่นคล้ายถูกน้ำร้อนลวก ต่อมาแผลจะขยายใหญ่ ตรงกลางแผลมีลักษณะแห้งเป็นสีน้ำตาล ขอบแผลมีลักษณะฉ่ำน้ำสีดำ เมื่อพลิกดูด้านใต้ใบบริเวณตรงกันที่ขอบแผลจะมองเห็นเป็นละอองน้ำเล็ก ๆ สีขาวใสติดอยู่ แผลจะลุกลามออกไป ทำให้ใบไหม้แห้งเป็นสีน้ำตาล ในที่สุด หากสภาพแวดล้อมเหมาะสม คือ อากาศเย็นและมีความชื้นสูง หรือในสภาพที่มีหมอกลงจัด โรคจะลุกลามอย่างรวดเร็วไปยังต้นอื่น ๆ ทำให้มองเห็นใบไหม้แห้งกระจายเป็นหย่อม ๆ ในแปลง อาจพบอาการโรคที่ส่วนของลำต้นและกิ่งก้าน แผลมีสีน้ำตาลหรือสีดำ เมื่ออาการรุนแรงลำต้นและกิ่งก้านจะหักพับ และแห้งตายอย่างรวดเร็ว หากโรคเข้าทำลายที่หัว จะทำให้หัวเน่า	1. หลีกเลี่ยงการปลูกมันฝรั่งในพื้นที่ที่เคยมีการระบาดของโรคนี้มาก่อน 2. ไถพรวนดินตากแดด 1 - 2 สัปดาห์ เพื่อลดปริมาณเชื้อโรคในดิน 3. ใช้ส่วนขยายพันธุ์ที่ไม่มีร่องรอยการติดเชื้อ 4. ปรับระยะปลูกไม่ให้แน่นเกินไป เพื่อลดการแพร่ระบาดของโรค 5. ไม่ให้น้ำมากเกินไป ควรหลีกเลี่ยงการให้น้ำในตอนเย็น 6. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบต้นที่แสดงอาการโรค ควรถอนและนำไปทำลายนอกแปลงปลูก แล้วพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น ไดเมโทมอร์ฟ 50% WP อัตรา 30 - 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไชมอกซานิล + ฟามอกซาโดน 30% + 22.5% WG อัตรา 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไชมอกซานิล + แมนโคแซบ 8% + 64% WP อัตรา 50 - 60 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เมทาแลกซิล-เอ็ม + แมนโคแซบ 4% + 64% WG อัตรา 40 - 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					โพพินเนบ + ไอโพรวาสิคาร์บ 61.3% + 5.5% WP อัตรา 40 - 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ โพพินเนบ + ฟลูโอพิโคโลด์ 66.7% + 6% WP อัตรา 20 - 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร โดยพ่นให้ทั่วทั้งบนใบและใต้ใบ ทุก 5 วัน ไม่ควรพ่นสารชนิดใดชนิดหนึ่งต่อเนื่องกันเป็นเวลานาน ควรใช้สลับชนิด เพื่อป้องกันการดื้อยาของเชื้อราสาเหตุโรค 7. ดันที่เป็นโรครุนแรง ควรถอนนำไปทำลายนอกแปลง เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งแพร่ระบาดของโรค 8. แปลงที่พบการระบาดของโรค หลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว ให้เก็บซากพืช รวมทั้งหัวมันฝรั่งที่ตกค้างในแปลง นำไปทำลายนอกแปลงปลูก เนื่องจากเป็นแหล่งสะสมของเชื้อสาเหตุโรค
	4. หอมแดง, หอมหัวใหญ่	ทุกระยะการเจริญเติบโต	1. หนอนกระทู้หอม	หนอนกระทู้หอมจะเจาะเข้าไปอาศัยในใบหอม และกัดกินเนื้อเยื่อใบหอมทำให้ใบมีสีขาว และจะกัดกินไปถึงหัวหอมทำให้ไม่สามารถเก็บผลผลิตได้	1. เก็บกลุ่มไข่และหนอนทำลายเพื่อช่วยลดการระบาดของ 2. ใช้เชื้อแบคทีเรีย บาซิลลัส ทุริงเยนซิส <i>Bacillus thuringiensis</i> (Bt) อัตรา 200

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร (SC) 3. ใช้นิวเคลียร์โพลิอีโดรซิสไวรัส หรือ เอ็นพีวี หนอนกระทุ้หอม อัตรา 20 - 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 7 วัน เมื่อพบต้นที่มีรอยทำลายเกิน 10 เปอร์เซ็นต์ กรณีพบการระบาดรุนแรง มีความเสียหายเกิน 20 เปอร์เซ็นต์ ควรพ่นติดต่อกัน 2 ครั้ง ทุก 4 วัน 4. สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพ เช่น ไทลเฟนไพเรต 16% EC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอพินาเพอร์ 10% SC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไซแอนทรานิลิโพรล 10% OD อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟลูเบนไดอะไมด์ 20% WG อัตรา 6 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอแรนทรานิลิโพรล 5.17% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อินดอกซาคาร์บ 15% EC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร เมื่อพบกลุ่มไขเถี่ยว 0.5 กลุ่มต่อ 1 ตารางเมตร โดยการสูมนับแบบทแยงมุม 25 จุดต่อไร่ พ่นจนกว่าการทำลายจะลดลงต่ำกว่า 10 เปอร์เซ็นต์

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
			2. โรคแอนแทรคโนส หรือโรคหอมเลื้อย หรือโรคหมานอน (เชื้อรา <i>Colletotrichum gloeosporioides</i>)	อาการของโรค พบได้บนใบ กาบใบ หรือส่วนหัว โดยเริ่มแรกพบจุดดำน้ำขนาดเล็ก ต่อมาขยายใหญ่เป็นแผลรูปกลมหรือรี เนื้อแผลยุบลงเล็กน้อย บนแผลมีหยดของเหลวสีชมพูอมส้มซึ่งเป็นกลุ่มสปอร์ของเชื้อราสาเหตุโรค เมื่อแห้งจะเห็นตุ่มเล็ก ๆ สีน้ำตาลดำเรียงเป็นวงซ้อนกันหลายชั้น ถ้าแผลขยายใหญ่หรือหลายแผลมาชนกันจะทำให้หักพับ แห้งตาย หรือเน่าตายทั้งต้น ทำให้ผลผลิตลดลง หากเป็นโรคในระยะที่ต้นหอมยังไม่ลงหัว จะทำให้ต้นแคระแกร็น ใบบิดเป็นเกลียว ถ้าอาการรุนแรงต้นจะเลี้ยว ไม่ลงหัว หากเป็นโรคในระยะที่ต้นหอมเริ่มลงหัว จะทำให้หัวสับยาว บิดโค้งงอ ส่วนกาบใบที่อยู่บริเวณเหนือหัวหอม (คอหอม) มักยืดยาว มีระบบรากสั้นกว่าปกติ ทำให้ไม่ได้ผลผลิต	1. ก่อนปลูกควรไถตากดิน 2 - 3 แดง ใส่ปุ๋ยคอก และปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อปรับสภาพดิน 2. ใช้ส่วนขยายพันธุ์ที่ปราศจากโรค โดยแช่หัวพันธุ์ หรือต้นกล้าก่อนปลูกด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น โพรคลอราซ 50% WP อัตรา 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร นาน 15 - 20 นาที 3. ตรวจสอบแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบโรคพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น โพรคลอราซ 50% WP อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อะซอกซีสโตรบิน 25% SC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไดฟิโนโคนาโซล 25% EC อัตรา 25 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คาร์เบนดาซิม 50% SC อัตรา 15 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไพราโคลสโตรบิน 25% EC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร ทุก 5 วัน ไม่ควรพ่นสารชนิดใดชนิดหนึ่งต่อเนื่องกันเป็นเวลานาน ควรใช้สลับชนิด เพื่อป้องกันการดื้อยาของเชื้อราสาเหตุโรค

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					4. ดินที่เป็นโรครุนแรง ควรถอนนำไปทำลายนอกแปลงปลูก เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งแพร่ระบาดของโรค 5. หลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว ควรเก็บซากพืชที่เป็นโรคไปทำลายนอกแปลงปลูกให้หมด เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งสะสมของเชื้อสาเหตุโรค 6. แปลงที่มีการระบาดของโรครุนแรง ควรปลูกพืชอื่นที่ไม่ใช่สกุลหอมกระเทียมสลับอย่างน้อย 2 ปี
	5. กล้วยไม้	ทุกระยะการเจริญเติบโต	หอย / ทาก	หากพบหอย หรือทาก ที่พื้น > 10 ตัวต่อตารางเมตร ให้ทำการป้องกันกำจัด หากติดขึ้นไปบนวัสดุปลูกจะกินราก ยอดอ่อน และดอกของกล้วยไม้ ทำให้ชะงักการเจริญเติบโต และผลผลิตเสียหาย	กรณีในพื้นที่พบหอย หรือทาก > 10 ตัวต่อตารางเมตร ทำการป้องกันกำจัด โดยพ่นด้วยนิโคซาลไมด์-โอสลามีน 83.1 % WP อัตรา 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ใช้เหยื่อพิษสำเร็จรูปเมทิลดีไฮด์ 5% GB อัตรา 1 กิโลกรัมต่อไร่วางรอบโคนเสาวัสดุปลูก หรือ ใช้กากเมล็ดชา หวานที่พื้น อัตรา 5 กิโลกรัมต่อไร่ กรณีที่วัสดุปลูกพบหอยหรือทาก < 5 ตัวต่อตารางเมตร ให้เก็บไปทำลาย ถ้าพบ > 5 ตัวต่อตารางเมตร

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					ให้ทำการป้องกันกำจัดโดยใช้เหยื่อพิษสำเร็จรูป เมทิลดีไฮด์ 5% GB อัตรา 1 กิโลกรัมต่อไร่หรือกากเมลิธซา 10% saponin หวาน อัตรา 5 กิโลกรัมต่อไร่ วาง 5 จุด (4 มุมและตรงกลาง) บนวัสดุปลูกก่อนการให้น้ำ
	6. มะม่วง	แทงช่อดอก – พัฒนาผล	1. เพลี้ยไฟพริก	ตัวอ่อนและตัวเต็มวัย ใช้ปากเขี่ยเนื้อเยื่อและดูดน้ำเลี้ยงจากเซลล์พืชบริเวณใบอ่อน ยอดอ่อน ตุ่มตาใบ ตุ่มตาดอก ช่อดอกมะม่วง โดยเฉพาะฐานรองดอก และขั้วผลอ่อน ทำให้เซลล์บริเวณนั้นถูกทำลาย กรณีที่ระบาดไม่รุนแรงจะปรากฏแผลชัดเจนเป็นวงใกล้ขั้วผล มีสีเทาเงินเกือบดำ หรือผลบิดเบี้ยว ถ้าทำลายรุนแรงผิวของผลมะม่วงจะเป็นสีดำเกือบทั้งหมด ทำให้ผลผลิตมีราคาต่ำลง การทำลายในระยะติดดอกจะทำให้ช่อดอกหงิกงอ ดอกร่วงไม่ติดผล หรือทำให้ติดผลน้อย ส่วนอาการที่ปรากฏบนยอดอ่อนจะทำให้ใบที่แตกใหม่ แคระแกร็น ขอบใบและปลายใบไหม้ ใบอาจร่วงตั้งแต่ยังเล็ก ๆ สำหรับใบที่ขนาดโตแล้ว เพลี้ยไฟพริก มักลงทำลายตามขอบใบทำให้ใบม้วนงอ และ	1. ถ้าพบไม่มากให้ตัดส่วนที่แมลงระบาดนำไปทำลายนอกแปลงปลูก เพราะเพลี้ยไฟพริกมักอยู่กันเป็นกลุ่มบริเวณส่วนยอดอ่อนของพืช 2. การพ่นสารฆ่าแมลง ควรพ่นระยะติดดอกอย่างน้อย 2 ครั้ง คือ ระยะเริ่มแทงช่อดอก และระยะเริ่มติดผลขนาดมะเขือพวง (ประมาณ 0.5 - 1.0 เซนติเมตร) ถ้าหากปีใดพบเพลี้ยไฟพริกระบาดรุนแรงก็จำเป็นต้องพ่นซ้ำในระยะก่อนดอกบาน 3. สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพ เช่น สไปนีโทแรม 12% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอร์ฟิโนเพอร์ 10% SC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อะบาเมกติน 1.8% EC อัตรา 50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นสารแบบหมุนเวียนตาม

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				ปลายใบไหม้ ถ้าเป็นการทำลายที่ยอดจะรุนแรง ทำให้ยอดแห้งไม่แทงช่อใบ หรือช่อดอก การทำลายที่ตา ช่อดอกบิดเบี้ยว หักงอ หรือติดผลน้อย ผลเล็ก ๆ ที่ถูกเพลี้ยไฟพริก ทำลายอาจร่วงหล่นได้	กลุ่มกลไกการออกฤทธิ์ โดยใช้รอบการหมุนเวียนทุก 14 วัน เมื่อพบการระบาด เพื่อชะลอความต้านทานต่อสารฆ่าแมลง
			2. โรคราแป้ง (เชื้อรา <i>Oidium mangiferae</i>)	<u>อาการที่ช่อดอก</u> พบเชื้อรา มีลักษณะเป็นผงสีขาว คล้ายแป้งขึ้นฟูตามก้านช่อดอก ก้านดอกย่อย และดอก ดอกมีลักษณะช้ำเป็นสีน้ำตาลอ่อน ต่อมาเปลี่ยนเป็นสีดำ แห้งและหลุดร่วง บางครั้งเหลือแต่ก้าน ช่อดอกมีสีเข้มกว่าปกติ ไม่ติดผล หากติดผลจะได้ผลที่มีขนาดเล็ก ไม่สมบูรณ์ และหลุดร่วงง่าย <u>อาการที่ใบ</u> เริ่มแรกเป็นจุดแผลสีค่อนข้างซีดเหลือง พบเชื้อรา มีลักษณะเป็นผงสีขาว คล้ายแป้งขึ้นปกคลุมผิวใบ หากอาการรุนแรง แผลจะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเทา และใบบิดเบี้ยว ผิดรูป	หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบอาการของโรค พ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น เฮกซะโคนาโซล 5% EC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คาร์เบนดาซิม 50% SC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เบโนมิล 50% WP อัตรา 6 - 10 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไตรฟลอกซีสโตรบิน 50% WG อัตรา 5 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ซัลเฟอร์ 80% WG อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ซัลเฟอร์ 80% WP อัตรา 20 - 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ทุก 7 วัน **** สารซัลเฟอร์ ไม่ควรพ่นในสภาพอากาศร้อน หรือมีแดดจัด เพราะอาจจะทำให้พืชเกิดอาการไหม้

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
	7. พืชตระกูลส้ม (เช่น มะนาว มะกรูด ส้มโอ และ ส้มเขียวหวาน)	แตกยอดอ่อน	1. หนอนซอนใบส้ม	ผีเสื้อตัวเต็มวัย วางไข่ได้เนื้อเยื่อใบใกล้เส้นกลางใบ เมื่อไข่ฟักเป็นตัวหนอนจะกัดกินและซอนไชอยู่ในระหว่างผิวใบ หนอนจะทำลายด้านใต้ใบมากกว่าบนใบ รอยทำลายสังเกตได้ง่ายตั้งแต่เริ่มทำลายโดยเห็นเป็นเส้นทางสีขาวเรียวยาวในระยะเริ่มแรกและขยายใหญ่ขึ้นเป็นทางคดเคี้ยวไปมา ใบมีลักษณะบิดงอลงทางด้านที่มีหนอนทำลาย นอกจากทำลายใบแล้วถ้ามีการระบาดมากหนอนจะเข้าทำลายกิ่งอ่อนและผลอ่อนด้วย รอยแผลที่เกิดจากการทำลายจะเป็นช่องทางให้เชื้อแบคทีเรีย <i>Xanthomonas citri</i> subsp <i>citri</i> ซึ่งทำให้เกิดโรคแคงเกอร์รุนแรงขึ้น	1. การบังคับยอดให้แตกพร้อมกัน สามารถควบคุมประชากรของหนอนซอนใบส้มได้ดีขึ้นสะดวกในการดูแลรักษา ช่วยลดจำนวนครั้งในการใช้สารเคมีในการแตกยอดแต่ละรุ่นและเป็นการอนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติ 2. ใบอ่อนที่พบหนอนซอนใบส้มลงทำลายมากควรเก็บทำลายทิ้ง เพื่อลดปริมาณหนอนซอนใบส้มในการแตกยอดรุ่นต่อไป 3. สำรวจหนอนซอนใบส้มช่วงแตกใบอ่อนโดยสุ่มสำรวจแปลงละ 10 ต้น ต้นละ 5 ยอด หากยอดอ่อนถูกทำลายเกินกว่า 50 เปอร์เซ็นต์ของยอดที่สุ่มสำรวจทั้งหมด ให้พ่นสารฆ่าแมลง เช่น อิมิดาโคลพริด 70% WG อัตรา 2 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ลูเฟนนูรอน 5% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไพรีฟิโนฟอส 50% EC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไบเฟนทริน 2.5% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อะบาเมกติน 1.8% EC อัตรา 20 มิลลิลิตร

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ปีโตรเลียม ออยล์ 83.9% EC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ โคเลโทอะนิติน 16% SG อัตรา 5 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไทอะมีทอกแซม 25% WG อัตรา 5 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นให้ทั่วทั้งหลังใบและหน้าใบ และถ้าสำรวจพบว่ายังมีการระบาดของหนอนชอนใบส้มให้พ่นซ้ำ **** การใช้ปีโตรเลียมออยล์ ในการป้องกันกำจัดหนอนชอนใบส้มให้มีประสิทธิภาพดีนั้น ต้องทำการพ่นสารโดยใช้อัตราน้ำมากกว่าการพ่นสารฆ่าแมลงทั่วไป เพื่อให้สารน้ำมันเคลือบใบพืช
			2. เพลี้ยแป้ง	เพลี้ยแป้งดูดกินน้ำเลี้ยงบนกิ่ง ใบ และข้อผลของส้ม ถ้าหากมีการระบาดปริมาณมากจะส่งผลกระทบต่อผลผลิต การทำลายบนผลที่ยังไม่แก่จะทำให้ผลแคะแกร็น เนื้อในแข็งหยุดการพัฒนาแล้วร่วงหล่น หากลงทำลายในช่วงที่ผลแก่จัดจะไม่มีผลกระทบต่อคุณภาพของเนื้อ แต่มีผลกระทบโดยตรงกับ	1. หากพบการระบาดไม่มาก อยู่เป็นกลุ่มตามส่วนต่าง ๆ ให้ตัดส่วนที่พบไปทำลาย 2. ถ้าระบาดรุนแรง พ่นด้วยสารฆ่าแมลงคาร์บาริล 85% WP อัตรา 45 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริด 10% SL อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หลังจากนั้นใช้ผ้าชุบน้ำมันเครื่องถูรอบโคนต้น ป้องกันมด และ

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				ราคาผลผลิต ซึ่งจะต่ำมาก เนื่องจากแมลงชนิดนี้สามารถผลิตน้ำหวานซึ่งเป็นอาหารของราดำ ทำให้ผลผลิตมีตำหนิ	เปลี่ยนแปลงได้ขึ้นมามาก
มีฝนตก และฝนตกหนัก บางพื้นที่ (ภาคใต้)	8. มะพร้าว	มะพร้าวที่ยังไม่ให้ผลผลิต และมะพร้าวที่ให้ผลผลิตแล้ว	1. โรคใบจุดสีเทา (เชื้อรา <i>Pestalotiopsis palmarum</i>)	อาการเริ่มแรกเกิดจุดเล็ก ๆ บนใบ ต่อมาขยายใหญ่เป็นแผลสีเทา ขอบแผลสีน้ำตาล มักพบมีสีเหลืองล้อมรอบ บริเวณแผลพบจุดเล็ก ๆ สีดำซึ่งเป็นส่วนขยายพันธุ์ของเชื้อสาเหตุโรค หากอาการรุนแรงแผลจะขยายทำให้ใบไหม้และใบแห้งตาย	1. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ หากพบโรคตัดส่วนที่เป็นโรค นำไปทำลายนอกแปลงปลูก 2. พ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น แมนโคเซบ 80% WP อัตรา 80 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอโรทาโลนิล 75% WP อัตรา 10 – 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คาร์เบนดาซิม 50% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร
			2. แมลงค้ำหนามมะพร้าว	ทำลายส่วนใบของมะพร้าว โดยทั้งตัวอ่อนและตัวเต็มวัย อาศัยอยู่ในใบอ่อนที่ยังไม่คลี่ของมะพร้าว และแทะกินผิวใบ ใบมะพร้าวที่ถูกทำลายเมื่อใบคลี่กางออกจะมีสีน้ำตาลอ่อน หากใบมะพร้าวถูกทำลายติดต่อกันเป็นเวลานานจะทำให้ยอดของมะพร้าวมีสีน้ำตาล เมื่อมองไกล ๆ จะเห็นเป็นสีขาวโพลน ชาวบ้านเรียก “มะพร้าวหัวหงอก”	1. วิธีเขตกรรมและวิธีกล ไม่ควรเคลื่อนย้ายต้นพันธุ์มะพร้าวหรือพืชตระกูลปาล์มมาจากแหล่งที่มีการระบาด 2. การใช้ชีววิธี การใช้แตนเบียนที่เฉพาะเจาะจงกับแมลงค้ำหนาม เช่น แตนเบียนอะซีโคเดสฮิสไพนารัม (<i>Asecodes hispinarum</i>) และแตนเบียนเตตระสติกัส บรอนทิสปี (<i>Tetrastichus brontispae</i>) มาเลี้ยงขยายเพิ่มปริมาณ และปล่อยทำลายหนอนแมลงค้ำหนามมะพร้าว 3. การใช้สารเคมี

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					กรณีมะพร้าวต้นเล็ก ใช้สารอิมิดาโคลพริด 70% WG อัตรา 1 กรัม หรือ ไทอะมีโทกแซม 25% WG อัตรา 1 กรัม หรือ ไดโนทีฟูแรน 10% WP อัตรา 1 กรัม ละลายน้ำ 1 ลิตรต่อต้น ราดบริเวณยอดและรอบคอมะพร้าว หรือ การใช้สารคาร์แทปไฮโดรคลอไรด์ 4% GR ใส่ถุงผ้าที่ตัดแปลงคล้ายถุงชา อัตรา 30 กรัมต่อต้น มีประสิทธิภาพป้องกันกำจัดแมลงดำหนามมะพร้าวได้นานประมาณ 1 เดือน
	9.กาแฟโรบัสต้า	พัฒนาผล/เตรียมต้น (การเจริญทางใบ)	โรคแอนแทรคโนส หรือโรคใบไหม้สีน้ำตาล หรือโรคกิ่งแห้ง หรือโรคผลแห้ง (เชื้อรา <i>Colletotrichum gloeosporioides</i> , <i>Colletotrichum coffeanum</i>)	<u>อาการที่ใบ</u>: พบได้ทั้งใบอ่อนและใบแก่ ลักษณะเป็นจุดสีน้ำตาล เมื่ออาการรุนแรง ผลจะขยายขนาดเป็นแผลใหญ่ ทำให้ใบแห้งไหม้ทั้งใบ <u>อาการที่กิ่ง</u>: เกิดอาการไหม้บนกิ่งเขียว ทำให้ใบเหลืองและร่วง กิ่งเหี่ยวและแห้งทั้งกิ่ง <u>อาการที่ผล</u>: พบได้ทั้งผลอ่อน และผลแก่ เริ่มแรกผลเป็นจุดสีน้ำตาลเข้ม เมื่ออาการรุนแรงขึ้นจุดจะขยายรวมกันเป็นแผลรูปร่างไม่แน่นอน และเนื้อเยื่อของผลยุบตัว ผลที่เป็นโรคจะหยุดการเจริญ เปลี่ยนเป็นสีดำ แต่	1. รักษาระดับร่มเงาให้เหมาะสม เพื่อรักษาระดับความชื้น เป็นการป้องกันการเกิดโรค 2. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เก็บผลตัดแต่งกิ่ง ใบ และดอก ที่เป็นโรค นำไปทำลายนอกแปลงปลูก แล้วพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช แมนโคเซบ 80% WP อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เบโนมิล 50% WP อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ควรหยุดพ่นสารเมื่อผลเริ่มแก่จนกระทั่งเก็บเกี่ยว 3. ในระยะติดผลหมั่นสำรวจ และป้องกันกำจัดมอดเจาะผลกาแฟอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจาก

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				ผลยังคงติดอยู่บนกิ่งกาแพ	มอดเจาะผลจะทำให้เกิดแผล เป็นช่องทางให้เชื้อราเข้าทำลายผลได้มากขึ้น 4. หลังเก็บเกี่ยวผลกาแพควรตัดแต่งกิ่งและให้ปุ๋ยบำรุงต้น เพื่อให้ต้นกาแพมีความแข็งแรง

รายงาน : สถาบันวิจัยพืชสวน (นางสาวทิวา บุปผาประเสริฐ) ข้อมูลจาก : ศวพ.นครปฐม, สวส., ศวทส.เพชรบูรณ์, ศวส.ชุมพร และศวส.ศรีสะเกษ

: กลุ่มวิจัยโรคพืช สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช

ผู้กลั่นกรอง : สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช